

Yeni Sayıda...

Sevgili Mülkiye Dergisi okurları, Mekteb-i Mülkiye'nin kuruluşunun 161. yılını kutlarken, dergimizin 2020 yılındaki son sayısını sizlerle buluşturmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Her zaman olduğu gibi, dergimizin Aralık sayısında da sosyal bilimlerin farklı alanlarından makalelerle karşınızdayız.

Bu sayıda altı araştırma makalesi yer alıyor. İlk makalemiz Anıl Varel'in kaleme aldığı "Güçlü Devlet Geleneği Tezinin Eleştirisine Katkı: Özne-Merkezcilik Sorunu" başlıklı çalışma. Bu çalışmada, Osmanlı-Türkiye modernleşmesi tartışmalarında literatüre hâkim olan güçlü devlet geleneği tezi tartışılıyor. Bu gelenekte öznelerin Osmanlı'dan devralındığı iddia edilen bir devlet geleneğinin taşıyıcıları olarak sunulduğu, bu devlet geleneği mirasını devralan İttihatçılar ile onların devamı niteliğindeki Kemalistlerin iktidarında, sivil toplum ve ara tabakaların siyasal süreçlerin dışında tutulduğu ve mevcut oldukları kadarıyla da gelişip serpilmelerinin engellendiği belirtiliyor. Böylelikle ülkenin tarihsel gelişim doğrultusunun, Osmanlı devlet geleneğini devralan asker ve sivil bürokratlar tarafından, yukarıdan bir devrimle tayin edildiği sonucuna çıkıldığı ancak bu açıklamanın, öznelerin irade ve pratiklerini yüzyılların derinliklerinden gelen bir öze bağlıyor olması nedeniyle, özne-merkezli tarihyazımının bir örneğini teşkil etmiyor gibi gözüktüğü fakat bu görüşün yanıltıcı olduğu değerlendiriliyor.

İkinci makalemiz Güven Gürkan Öztan'ın yazmış olduğu "Türkiye'de İslamcı Siyasetin 'Uyanış' Döneminde 'Mümin Çocuğun' İnşası" başlıklı çalışma. Makale, 1980'lerin ilk günlerinden İslamcı siyasetin yükselişe geçtiği 1990'ların başına uzanan "uyanış" döneminde "mümin çocuğu" inşa etme çabalarını analiz etmeyi amaçlıyor. Çalışmanın merkezinde, sosyo-kültürel alanda İslam referansı ile hegemonya tesis etmeye çalışan, bir başka ifadeyle tebliğ ve irşat odaklı faaliyetlerle toplumu aşağıdan yukarıya doğru İslamlaştırma yöntemini seçen dini grupların yayınları yer alıyor. Bu çerçevede çocukluğun nasıl tahayyül edildiği, çocuklar için hazırlanan İslamcı süreli yayınlarda hangi temaların öne çıkarıldığı, *Türkiye Çocuk*, *Can Kardeş*, *Gül Çocuk* gibi dergilere odaklanarak, erken cumhuriyet döneminin seküler örnekleriyle kıyaslanarak inceleniyor.

Takip eden makale "1960 Sonrası Türk Eğitim Politikalarında Eğitim ve Öğrenim Hakkı ve Ödevi" başlığını taşıyor. Ebru Eren, çalışmasında, bağıntısal ve karşılaştırma modeline başvurarak, uluslararası antlaşmalar ile temellendirilmiş olan eğitim ve öğrenim hakkına ve ödevine kıyas ile Türk eğitim politikalarında bu hakkın/ bu ödevin gelişimi ve sınırlılıklarını

tartışıyor. Bunun için, eğitim ve öğrenim hakkının ve ödevinin güvence altına alınması için gerekli olan temel ilkeler ölçüt alınarak ulusal mevzuat içerik çözümlemesi yapılıyor.

Dördüncü çalışma, Eren Ağin'ın kaleme aldığı "Okulun Kurumsal Habitusunda Disiplinci Söylem ve Pratikler" başlıklı makale. Bu araştırmada Ankara ilindeki merkez bir ilçenin köklü ve alt-orta sınıfa mensup bir ortaöğretim kurumunda branş öğretmeni, rehber öğretmen, okul yöneticisi ve öğrencilerin görüş ve deneyimlerine dayanarak ortaöğretimde öğrencilere yönelik disiplin uygulamalarının okulun kurumsal habitusunda eleştirel bir çözümlemesi yapılıyor. Araştırma, yarı-yapılandırılmış görüşme formlarına başvurarak katılımcıların disiplinci pratiklerin okul kurumundaki dolaşımına ilişkin detaylı görüşlerini inceliyor.

Sonraki araştırma makalemizin yazarı Aziz Küçük. "Kamu Politikasının Görünmeyen Bir Ajanı Olarak Uluslararası Danışmanlık Firmaları: Sağlık Sektörü Örneği" başlığını taşıyan çalışma Türkiye'de kamu sektörü reformunda uluslararası danışmanlık firmalarının rolü ve etkisini sağlık sektörü bağlamında inceliyor. Makalede Türkiye'de Dünya Bankası ve USAID gibi kuruluşların finansal desteği ile bu danışmanlık firmalarının sağlık sektörü reform projelerinin tasarlanması ve uygulanması süreçlerinde önemli bir aktör olarak yer aldıkları ileri sürülüyor ve kamu sektörü reform sürecinde danışmanlık firmalarının faaliyetleri ve rolü; kişisel anlatılara dayalı bir biçimden ziyade tarihsel bağlamı içinde ele alınarak, literatürün yetersizliği ve ampirik kanıt bulmanın zorluğunun elverdiği imkânlar ölçüsünde kurumsal bilgi ve belgeler üzerinden doküman analizi yaklaşımı ile çözümleniyor.

Yılın son makalesi "Dışlayıcı Mimari" başlığını taşıyor. Utku Özmakas ve Kansu Yıldırım ortak makalelerine, neoliberalizmle birlikte kamusal alanın tasarlanmasında önemli değişiklikler görülmeye başlandığını ileri sürerek başlıyorlar ve zaten mevcut olan eşitsizliklerin, söz konusu değişimlerle birlikte iyiden iyiye derinleştiğini çünkü neoliberalizmin yanlış ve basit bir şekilde demokratik katılımı ekonomik güçle özdeşleştirdiğini tartışıyorlar. Bu bağlamda toplumsal eşitsizliğin son dönemlerde en göze çarpan örneklerinden birinin 'dışlayıcı mimari' veyahut 'hasmane mimari' olarak nitelenen kamusal düzenleme pratiklerinin oluşturduğunu tespit ederek, söz konusu ayrımcı ve dışlayıcı pratiklerin örneklerini değerlendiriyor. Ardından bu pratiklerin dayandığı güvenlik paradigmasını çözümleyerek aslında kentsel alanın düzenlenmesinde ölçütün güvenlik değil, sermaye birikimi olduğu tartışılıyor.

Değerli okurlarımız her zaman olduğu gibi, Mülkiye Dergisi'nin elinizdeki bu sayısı da birçok kişinin gönüllü emeği sayesinde sizlere ulaşabildi. Buradan, Özge Özkoç, Meryem Kurtulmuş ve Onur Can Taştan'dan oluşan editöryal ekibimize, derginin sekreteryasını ve eşgüdümünü özveriyle yürüten Nurettin Öztatar'a, yayın kurulumuza, yazarlarımıza, hakemlerimize ve Dergimizin yayıma hazırlanmasında emeği geçen diğer herkese Mülkiye Dergisi adına teşekkür eder, keyifli okumalar dilerim.

Yeni sayıda görüşmek dileğiyle...

Ferda Dönmez Atbaşı